УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

**КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

вул. Бидгощська, 38/1, м.Черкаси, 18003, тел./факс 64-21-78
web: http://oipopp.ed-sp.net, e-mail: oipopp@ukr.net, код ЄДРПОУ 02139133

СХВАЛЕНО
Вченою радою КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради»
(протокол № 4 від 21.12.2022)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом ректора КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради»
від 22.12.2022 № 104

Освітня програма підвищення кваліфікації фахівців у сфері позашкільної освіти (еколого-натуралістичного, науково-технічного, художньо-естетичного, музичного, соціально-реабілітаційного, фізкультурно-спортивного, оздоровчого, військово-патріотичного, туристсько-краєзнавчого, соціально-реабілітаційного напрямів)

Пояснювальна записка

Освітня програма розроблена з урахуванням вимог до професійної діяльності педагогічних працівників закладів позашкільної освіти відповідно до Закону України «Про позашкільну освіту» від 22.06.2000 № 1841-III (зі змінами), постанови КМУ від 20.08.2003 №1301 «Про вдосконалення системи організації роботи з виховання дітей та молоді в позашкільних навчальних закладах», інших нормативно-правових актів, що регулюють різні аспекти діяльності закладів позашкільної освіти, про організацію інклюзивного навчання в закладах позашкільної освіти (від 21.08.2019 р. № 779), про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності (від 27.08.2010 № 796), про вдосконалення системи організації роботи з виховання дітей та молоді в позашкільних навчальних закладах (від 20.08.2008 № 993), про затвердження переліку позашкільних навчальних закладів та заходів з позашкільної роботи з дітьми, а також закладів та заходів у галузі освіти, що забезпечують виконання загальнодержавних функцій, видатки на які здійснюються з державного бюджету (від 17.08.2002 № 1133), про затвердження переліку типів позашкільних навчальних закладів і Положення про позашкільний навчальний заклад (від 06.05 2001 № 433, листа Міністерства освіти і науки України від 10.06.2022 року №1/6267-22 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти

України», Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.09.2009 №1494 «Про затвердження Плану заходів щодо підвищення рівня патріотичного виховання учнівської та студентської молоді шляхом проведення на постійній основі тематичних екскурсій з відвідуванням об'єктів культурної спадщини», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність педагогічного працівника та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний фахівець у сфері позашкільної освіти (еколого-натуралістичного, науково-технічного, художньо-естетичного, музичного, соціально-реабілітаційного, фізкультурно-спортивного, оздоровчого, військово-патріотичного, туристсько-краєзнавчого, соціально-реабілітаційного напрямків) має бути готовим до виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі позашкільної освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої програми: професійний розвиток фахівців у сфері позашкільної освіти відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей педагогічних працівників закладів позашкільної освіти (далі - ЗПО) необхідних для організації навчання, виховання та розвитку вихованців відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р.

Основні завдання:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей педагогічних працівників закладів позашкільної освіти;
- поглибити й розширити знання педагогічних працівників закладів позашкільної освіти з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній системі освіти;
- удосконалити вміння педагогічних працівників закладів позашкільної освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

Особливості організації освітнього процесу за освітньою програмою

Вивчення деяких питань модулів, окремих тем, послідовність вивчення, загальна кількість годин на вивчення тем можуть бути зміненими, окремі питання тем програми можуть бути перенесені в інші теми в залежності від загальної концепції робочої програми навчання.

Очікувані результати навчання можуть різнитися залежно від кваліфікаційної категорії та педагогічного досвіду слухачів.

Теоретична складова освітньої програми може бути реалізованою через лекції/відеолекції/вебінари/відеоконференції тощо. Практична складова - через практикуми/навчальні тренінги/семінари/майстер-класи тощо.

Навчальні заняття в синхронному режимі при дистанційній формі навчання проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов'язковою участю слухачів. Інші види занять в асинхронному режимі проводяться в різних форматах.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу:

- ***для очного навчання:*** мультимедійний проєктор; ноутбук, фліпчарт, персональні комп'ютери, навчальні матеріали, інтерактивна дошка, сучасне програмне забезпечення, спеціалізоване програмне забезпечення для інтерактивної дошки; швидкісний інтернет-канал для використання під час занять відповідних онлайн-ресурсів;

- ***для дистанційного навчання:*** комп'ютерна техніка (комп'ютер, вебкамера, мікрофон або ноутбук), доступ до швидкісного інтернету, дистанційна платформа суб'єкта підвищення кваліфікації, програмне забезпечення для проведення відеоконференцій.

Загальні очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері позашкільної освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- планування освітньої діяльності в закладі позашкільної освіти;
- академічної свободи педагогічного працівника в організації освітнього процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- формувати у вихованців ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;
- використовувати модельну навчальну програму для розроблення навчальної програми;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів;
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, готовність стати на захист України, відповідальність за долю держави, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

<table>
<tr><td>1.</td><td>Розробник освітньої програми</td><td>Кудін Валентина Семенівна, завідувач лабораторії виховної роботи комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Найменування освітньої програми</td><td>Освітня програма підвищення кваліфікації фахівців у сфері позашкільної освіти</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Мета програми</td><td>Формування, розвиток професійних компетентностей фахівців у сфері позашкільної освіти</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника</td><td>Фахівці у сфері позашкільної освіти</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Напрям освітньої програми</td><td>Професійна компетентність фахівців у сфері позашкільної освіти</td></tr>
<tr><td>6.</td><td>Зміст освітньої програми</td><td>
<table>
<tr><td rowspan="2">№ з/п</td><td rowspan="2">Освітній компонент (модуль, тема)</td><td>Засоби провадження</td></tr>
<tr><td>Кількість годин</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

		лекційні	семінарські	практичні	усього
1.	**Модуль 1. Актуальні аспекти організації освітнього процесу у закладі освіти**	**3**		**11**	**14**
1.1.	Нормативно-правове забезпечення у сфері освіти	2			**2**
1.2.	Інноваційні підходи до навчання в Новій українській школі			2	**2**
1.3.	Сучасні види навчання			2	**2**
1.4.	Менеджмент навчання			2	**2**
1.5.	Навички XXI століття для успішної самореалізації особистості			2	**2**
1.6.	Системний аналіз освітнього процесу	1		1	**2**
1.7.	Рефлексія в освітньому процесі			2	**2**
2.	**Модуль 2. Професійний розвиток педагога в умовах Нової української школи**	**7**		**7**	**14**
2.1.	Виклики й можливості професійного розвитку педагогічних працівників	2			**2**
2.2.	Професійна ідентичність педагога	2			**2**
2.3.	Континуум формування професійних компетентностей педагога			2	**2**
2.4.	Комунікативна культура педагога			2	**2**
2.5.	Дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності педагога	1		1	**2**
2.6.	Підтримка педагога на різних етапах професійного розвитку	1		1	**2**
2.7.	Рефлексія професійного розвитку педагога	1		1	**2**
3.	**Модуль 3. Психологічний супровід освітнього процесу в Новій українській школі**			**8**	**8**
3.1.	Розвиток емоційного інтелекту учасників освітнього процесу			2	**2**
3.2.	Розвиток психологічної компетентності педагогічного працівника			2	**2**
3.3.	Створення психологічно безпечного освітнього середовища			2	**2**

3.4.	Запобігання професійному та емоційному вигоранню педагогічних працівників			2	**2**
4.	**Модуль 4. Безпечне освітнє середовище в мирний час та в умовах надзвичайних ситуацій**	**4**	**2**		**6**
4.1.	Правила поведінки в умовах надзвичайних ситуацій	2			**2**
4.2.	Дії у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Домедична допомога: ключові аспекти		2		**2**
4.3.	Мінна безпека. Правила поведінки з вибухонебезпечними предметами	2			**2**
5.	**Модуль 5. STEM в умовах модернізації системи освіти**	**2**		**4**	**6**
5.1.	STEM-освіта: моделі, технології, практика	2			**2**
5.2.	Віртуальна та доповнена реальність як технології STEM-освіти			2	**2**
5.3.	Цифрові інтерактивні платформи як засоби STEM-освіти			2	**2**
6.	**Модуль 6. Освіта дітей з особливими потребами**	**2**		**2**	**4**
6.1.	Нормативно-правове забезпечення щодо організації інклюзивного навчання в Україні	2			**2**
6.2.	Актуальні підходи до навчання дітей з особливими освітніми потребами			2	**2**
7.	**Модуль 7. Цифрові технології в освітньому процесі**			**4**	**4**
7.1.	Інформаційно-комунікаційні технології в НУШ			2	**2**
7.2.	Електронні (цифрові ресурси)			2	**2**
8.	**Модуль 8. Фахова підготовка в контексті сучасних вимог**	**2**	**2**	**23**	**27**
8.1.	**Інваріантний фаховий модуль. Організація освітнього процесу у закладі позашкільної освіти**	*2*	*2*	*8*	***12***
8.1.1.	Нормативно-правове забезпечення діяльності закладу позашкільної освіти	2			**2**
8.1.2.	Вимоги до занять гуртка, творчого об’єднання, студії закладу позашкільної освіти		2		**2**

8.1.3.	Сучасні форми взаємодії, комунікації та співпраці у закладі позашкільної освіти			2	**2**
8.1.4.	Інноваційні форми роботи гуртків та творчих об'єднань, студій закладу позашкільної освіти			2	**2**
8.1.5.	Національно-патріотичне виховання у викликах сучасності			2	**2**
8.1.6.	Формування ключових компетентностей Нової української школи у закладі позашкільної освіти			2	**2**
	Варіативні фахові модулі			*15*	***15***
8.2.	Формування компетентності педагогічного партнерства у педагогічних працівників				
8.3.	Технології командоутворення як засіб формування професійної компетентності педагога				
8.4.	Організація освітнього процесу для дітей з особливими потребами				
8.5.	Особливості цифрової трансформації в умовах НУШ				
8.6.	STEM як освітній ресурс XXI століття				
8.7	Особливості реалізації позашкільної освіти художньо-естетичного напряму: декоративно-ужиткове мистецтво, образотворче мистецтво			15	**15**
8.8.	Особливості реалізації позашкільної освіти художньо-естетичного напряму: музичне мистецтво, вокал, хореографія				
8.9.	Особливості проведення занять гуртків технологічної освітньої галузі в умовах Нової української школи				
8.10.	Особливості педагогічної взаємодії з учнями цифрового покоління				
8.11.	«Дизайн-мислення» для досягнення професійного акме педагогів				
8.12.	Методика викладання курсу «Культура добросусідства»				
8.13.	Психосоціальна підтримка ментального здоров'я та благополуччя дітей і педагогів: дієві інструменти та практики				
9.	**Діагностико-аналітичний модуль**			**7**	**7**

		9.1.	Залік з педагогіки та психології сучасної освіти			2	**2**
		9.2.	Конференція з обміну досвідом			4	**4**
		9.3.	Вхідне та вихідне діагностування			1	**1**
			Разом:	**20**	**4**	**66**	**90**
7.	**Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС**	90 год / 3 кредити ЄКТС					
8.	**Форма підвищення кваліфікації**	Очна, очно-дистанційна, навчання за дистанційною формою з використанням дистанційних технологій у синхронному або асинхронному режимі					
9.	**Вид підвищення кваліфікації**	Навчання за освітньою програмою підвищення кваліфікації					
10.	**Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться**	А1 Мовно-комунікативна компетентність (А1.1, А1.2, А1.3, А1.4); А2 Предметно-методична компетентність (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4, А2.5, А2.6, А2.7); А3 Інформаційно-цифрова компетентність (А3.1, А3.2, А3.3); Б1 Психологічна компетентність (Б1.1, Б1.2, Б1.3, Б1.4); Б2 Емоційно-етична компетентність (Б2.1, Б2.2, Б2.3); Б3 Компетентність педагогічного партнерства (Б3.1, Б3.2, Б3.3); В1 Інклюзивна компетентність (В1.1, В1.2, В1.3); В2 Здоров'язбережувальна компетентність (В2.1, В2.2, В2.3, В2.4, В2.5); В3 Проєктувальна компетентність (В3.1); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2); Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)					
11.	**Очікувані результати**	Удосконалення загальних та професійних компетентностей					
12.	**Особа (особи), які виконують освітню програму**	Кудін В.С., Лємешева Н.А. Кондратюк С.Ю. Андрющенко Т.К., Гаряча С.А., Зоря Ю.М., Качкар Є.В., Криницька О.Ю., Крутенко О.В., Курас В.К., Назаренко Г.А., Норкіна О.В., Руденко І.М.,					

		Стрижак Л.Ф., Ткаченко О.О., Шемшур В.М., Ющенко Л.О.
13.	**Строки виконання програми**	Календарний рік
14.	**Місце виконання освітньої програми**	Комунальний навчальний заклад «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (вул. Бидгощська, 38/1, м. Черкаси, 18003)
15.	**Вартість надання освітньої послуги**	Собівартість обраховується в залежності від наповнення груп згідно з вимогами чинного законодавства
16.	**Мінімальна та максимальна кількість осіб у групі**	25-30 осіб
17.	**Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації**	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
18.	**Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті**	сайт: http://oipopp.ed-sp.net/?q=node/52681, програма: https://bit.ly/3Y1fia2

Модуль 1. Актуальні аспекти організації освітнього процесу у закладі позашкільної освіти

Тема 1.1. Нормативно-правове забезпечення у сфері позашкільної освіти.

Законодавство в галузі освіти. Цілісне бачення реформи «Нова українська школа». Оновлення змісту освіти. Мета й ключові компоненти Концепції Нової української школи. Освітня програма закладу: структура та зміст. Впливи реформування на освітній процес. Організація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання.

Тема 1.2 Інноваційні підходи до навчання в Новій українській школі.

Підхід як стратегія навчання, що поєднує в собі методи, форми, прийоми навчання. Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих навичок. Сучасні підходи до навчання в НУШ: діяльнісний, інтегрований, ціннісний тощо, їх інструменти реалізації в педагогічній діяльності.

Тема 1.3. Сучасні види навчання.

Проблемне і проєктне навчання: сутність, механізм, освітні інструменти, спільні й відмінні риси. Реалізація підходів до організації сучасного освітнього процесу в умовах змішаного навчання.

Тема 1.4. Менеджмент навчання.

Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів освіти. Стратегія формування освітньої мотивації суб'єкта учіння. Становлення цілеспрямованої мотиваційної активності суб'єкта учіння. Ефективний план уроку (основи тайм-менеджменту, чіткі та зрозумілі інструкції, елементи кінезіології). Конструювання освітнього контенту з огляду на «кліпове» мислення учнів.

Тема 1.5. Навички XXI століття для успішної самореалізації особистості.

Комплекс здібностей, необхідних особистості для успіху в умовах сучасного

глобалізованого інформаційного світу. Емоційний інтелект учасників освітнього процесу. Комунікативні навички та навички співробітництва. Розвиток критичного мислення для нестандартного розв'язування проблем. Критичне мислення як складова ментальної культури педагога у вимірі ціннісного ставлення до себе, інших, закону, праці. Стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки та Я-концепції в цілому.

Тема 1.6. Системний аналіз освітнього процесу.

Поняття системного аналізу в освітньому процесі. Інструменти системного аналізу PEST-, SWOT- та GAP-аналізи та їх місце в комплексному плануванні освітнього процесу. Методика та технології проведення системного аналізу. Формування комплексного плану удосконалення освітнього процесу на основі системного аналізу.

Тема 1.7. Рефлексія в освітньому процесі.

Поняття та механізми педагогічної рефлексії. Створення рефлексивного середовища. Значення рефлексії в педагогічній діяльності. Рефлексія на різних етапах заняття. Засоби педагогічної рефлексії. Система методів, оптимальних для активізації інтелектуальної, емоційної, фізичної рефлексії вихованців. Цифрові інструменти для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання.

Очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері позашкільної освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- сутнісних характеристик сучасних підходів до навчання в Новій українській школі;
- спільних і відмінних рис проблемного й проєктного навчання;
- методів кооперативного навчання та формування колективної відповідальності;
- сутності та принципів діяльнісного підходу в навчанні та інструменти його реалізації в освітньому процесі;
- ознак поверхневого й глибинного навчань;
- стратегій розвитку критичного мислення та когнітивної гнучкості;
- інструментів системного аналізу освітнього процесу;
- механізмів педагогічної рефлексії і необхідності її проведення на різних етапах уроку;
- інструментів інтелектуальної, емоційної, фізичної рефлексії вихованців.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- реалізовувати сучасні підходи до організації освітнього процесу в умовах очного дистанційного й змішаного навчання;
- формувати у вихованців ключові компетентності та наскрізні вміння;
- конструювати освітній контент з урахуванням новітніх видів навчання;
- добирати ефективні методи формування колективної відповідальності, розвитку критичного мислення й когнітивної гнучкості;
- розробляти стратегію формування освітньої мотивації суб'єкта учіння;
- використовувати інструменти системного аналізу освітнього процесу;
- планувати й вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію вихованця;
- створювати рефлексивне навчальне середовище.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- морально-етичні: самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- соціально-політичні: патріотизм, свобода, демократія, культурне різноманіття, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність, культурне різноманіття.

Модуль 2. Професійний розвиток педагогічного працівника в умовах Нової української школи

Тема 2.1. Виклики й можливості професійного розвитку педагогічних працівників.

Безперервний професійний розвиток: виклики та можливості. Професійний стандарт як дорожня карта професійного розвитку педагогічного працівника. Використання можливостей електронних цифрових ресурсів у процесі професійного розвитку педагогів.

Тема 2.2. Професійна ідентичність педагогічного працівника.

Концепції професійного розвитку через призму професійної ідентичності. Алгоритм набуття ідентичності учителя: вітчизняний та закордонний досвід. Нові соціально-професійні ролі й завдання педагогічного працівника в контексті НУШ.

Тема 2.3. Континуум формування професійних компетентностей педагога.

Формування професійних компетентностей педагогічного працівника у процесі педагогічної практики. Складові професійної компетентності педагогічного працівника. Рівні формування компетентностей педагогічного працівника. Педагогічне партнерство. Моделі зміни поведінки.

Тема.2.4. Комунікативна культура педагогічного працівника.

Комунікація як складова ціннісного підходу. Сучасні форми і методи комунікації, співпраці та взаємодії, зокрема, із використанням цифрових технологій. Основні заходи забезпечення успішних комунікацій. Усна та письмова форма комунікації. Правила ведення письмової комунікації. Особливості ведення усної комунікації Комунікативна культура суб'єкта педагогічної діяльності у вимірі ціннісного ставлення до себе та інших.

Тема 2.5. Дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності педагога.

Сутність поняття академічної доброчесності, нормативне законодавство. Основі принципи впровадження академічної доброчесності. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Основі порушення академічної доброчесності. Відповідальність учасників освітнього процесу за порушення академічної доброчесності. Розроблення положення про академічну доброчесність.

Тема 2.6. Підтримка педагогічного працівника на різних етапах професійного розвитку

Супервізія як інструмент професійної підтримки та професійного розвитку педагогів. Успішна комунікація в наставництві. Роль і відповідальність наставника. Навички спілкування, необхідні для наставництва. Елементи конструктивізму в процесі наставництва.

Тема 2.7. Рефлексія професійного розвитку педагогічного працівника.

Поняття рефлексії: її сутність, функції та форми. Механізми педагогічної рефлексії. Значення рефлексії в педагогічній діяльності. Засоби педагогічної рефлексії. Рефлексія і професійний саморозвиток в умовах соціокультурного запиту. Сутність і структура рефлексивної компетентності педагога. Система методів, оптимальних для активізації професійної рефлексії педагогічного працівника.

Очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- існуючих можливостей і ресурсів у сфері професійного розвитку педагогічних працівників;
- соціально-професійних ролей учителя: фасилітатора, тьютора, коуча, медіатора;
- складових професійної компетентності педагогічних працівників;
- сучасних форм і методів комунікації,
- положень академічної доброчесності;
- способів підтримки вчителя на різних етапах професійного розвитку;
- педагогіки партнерства;
- засобів педагогічної рефлексії.

Уміння:

- враховувати у власному професійному розвитку зміни в системі освіти, її

законодавчому забезпеченні, у діяльності закладу освіти;
- використовувати різні методи для виявлення потреб у професійному розвитку;
- використовувати різні соціально-професійні ролі вчителя (фасилітатор, тьютор, коуч, модератор, медіатор);
- отримувати й надавати зворотний зв'язок щодо професійної діяльності;
- здійснювати свідомий вибір існуючих ресурсів у сфері професійного розвитку відповідно до індивідуальних потреб та потреб закладу освіти;
- використовувати сучасні форми і методи комунікації,
- здійснювати освітню діяльність на засадах академічної доброчесності;
- користуватися різними способами підтримки в процесі професійного розвитку;
- досліджувати власну професійну діяльність;
- здійснювати рефлексію власної професійної діяльності.

Диспозиції (цінності, ставлення):
- усвідомлення професійної ідентичності учителя НУШ;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- усвідомлення цінності підтримки учителя на різних етапах професійного розвитку.

Модуль 3. Психологічний супровід освітнього процесу в Новій українській школі

Тема 3.1. Розвиток емоційного інтелекту учасників освітнього процесу.

Поняття «емоційний інтелект», «травматичний стрес», «емоційно-вольова саморегуляція», «психосоматика». Складові емоційного інтелекту. Усвідомлення емоційних станів та почуттів. Аналіз причин емоційних станів та почуттів. Конструктивні (екологічні) способи розслаблення та зняття стресової напруги. Алгоритм роботи з тривожними думками. Час змін – час для руйнування ілюзій та зміни світогляду. Відновлення стану внутрішньої рівноваги, розвиток психологічної стійкості та резильєнтності.

Тема 3.2. Розвиток психологічної компетентності педагогічного працівника.

Основні поняття і визначення проблеми спілкування. Психологічні способи впливу в процесі педагогічного спілкування. Психологічні особливості вербальної і невербальної комунікації. Конфлікт як особливий вид взаємодії. Техніки вирівнювання напруги у ситуації конфліктної взаємодії.

Тема 3.3. Створення психологічно безпечного освітнього середовища

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в сучасних навчальних закладах. Указ Президента України Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Особливості спілкування дорослих, що актуалізують агресивну поведінку учнівської молоді. Спілкування як фактор психопрофілактики агресивної поведінки учнів. Організаційні аспекти протидії булінгу в закладі освіти.

Тема 3.4. Запобігання професійному та емоційному вигоранню педагогічних працівників.

Поняття «професійний стрес», «професійне вигорання», «емоційне вигорання», «травматичний стрес», «мислення зростання», «ресурс».. Складові професійного вигорання: мотиваційне, емоційне. фізичне. Причини професійного вигорання. Емоційне вигорання та вплив стресу на емоційну, поведінкову, когнітивну сфери людини. Активності, які допомагають бути в ресурсі, сприяють поведінковій активації. Діапазон методів та способів зняття нервово-м’язової напруги та зниження рівня стресової тривоги: дихальна гімнастика, нервово-м'язова релаксація, техніки заземлення та постукування. Медитація як техніка оздоровлення організму. Різновиди техніки «Щоденник».

Очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- емоційного інтелекту та його складових;
- психологічних основ емоційно-вольової саморегуляції;
- принципів цілісності душі та тіла людини, фізичного та психічного;
- стресових емоційних станів та екологічних (конструктивних) способів вираження емоцій;
- алгоритму роботи з тривожними думками;
- важливості самоусвідомлення та напрацювання навичок емоційно-вольової саморегуляції в професійній діяльності педагогів;
- наслідків впливу стресових емоцій на стосунки з оточуючими та здоров'я педагога;
- психологічних особливостей різних видів спілкування;
- правил і технік конструктивної комунікації;
- можливостей діагностування та попередження конфліктів у педагогічній взаємодії;
- проблемних зон щодо налагодження безконфліктної професійної та особистої взаємодії;
- розвитку психологічної стійкості та резильєнтності.

Уміння:

- відновлювати психічну рівновагу та перебувати у ресурсі;
- застосовувати психологічні методи та техніки саморегуляції: керувати диханням, тонусом м'язів, техніки заземлення, постукування; трансформувати тривожні думки та самостійно знижувати стан внутрішньої тривоги;
- створювати психологічно безпечний освітній простір;
- уживати превентивні заходи щодо конфліктів і булінгу;
- моделювати ситуації, що потребують критичного мислення й нестандартного розв'язання проблем;
- вибудовувати діалогове навчання з усіма учасниками освітнього процесу як рівноправними партнерами;
- здатність працювати в команді з усіма учасниками освітнього процесу;
- надавати психосоціальну підтримку в кризових умовах/ситуаціях.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- готовність до змін;
- взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;
- педагогіка партнерства.

Модуль 4. Безпечне освітнє середовище в мирний час та в умовах надзвичайних ситуацій

Тема 4.1. Правила поведінки в умовах надзвичайних ситуацій.

Комплекс заходів, які реалізуються в мирний час та під час воєнного стану, що спрямовані на захист населення, територій, навколишнього природного середовища, майна, матеріальних цінностей від надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій. Дії посадових осіб закладів освіти щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Основні аспекти функціонування єдиної державної системи цивільного захисту, повноваження та обов'язки посадових осіб при організації евакуаційних заходів.

Тема 4.2. Дії у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Домедична допомога: ключові аспекти.

Основні завдання єдиної державної системи цивільного захисту. Дії у разі виникнення надзвичайних ситуацій, сигнали оповіщення населення про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій, інформування про фактичну обстановку і вжиті заходи.

Алгоритми надання домедичної допомоги та правила дотримання особистої гігієни.

Тема 4.3. Мінна безпека. Правила поведінки з вибухонебезпечними предметами.

Перелік та види вибухонебезпечних предметів (ВНП). Прилади, що дозволяють

розпізнати ВНП, та алгоритм дій у разі їх виявлення.

Очікувані результати за модулем 4 охоплюють:

Знання й розуміння:

- спеціальних компетенцій у сфері виживання в різних умовах,
- формування свідомого і відповідального ставлення до особистої безпеки та безпеки оточуючих,
- здатність зберігати життя і здоров'я в несприятливих, загрозливих для життя умовах,
- надання допомоги постраждалим у різних ситуаціях.
- правила поведінки в зоні надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

Уміння:

- аргументовано використовувати положення нормативно-правової бази у сфері цивільного захисту;
- оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства,
- провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту себе і оточуючих в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій;
- приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень;
- ідентифікувати небезпечні чинники природного, техногенного, соціального та військового характеру і віднайти шляхи відвернення їх вражаючої дії використовуючи ймовірнісні структурно-логічні моделі.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- здатність володіти культурою безпеки і ризик-орієнтованим мисленням, при якому питання безпеки, захисту й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети у житті й діяльності;
- усвідомлення необхідності орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення безпеки, обґрунтовано обирати методи захисту людини від небезпек різного походження;
- готовність свідомо обирати оптимальні режими, умови, параметри трудового процесу.
- володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі забезпечення безпеки в умовах виникнення надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру та в умовах воєнного стану, бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності на межі предметних галузей.

Модуль 5. STEM в умовах модернізації системи освіти

Тема 5.1. STEM-освіта: моделі, технології, практика.

STEM-орієнтований підхід в освітньому процесі як актуальний напрям модернізації системи освіти. Формування професійних компетентностей педагогів, спрямованих на реалізацію Концепції Нової української школи, ознайомлення педагогів з поняттям STEM-освіти. Основні науково-методичні та практичні підходи до впровадження STEM в умовах розвитку цифрового суспільства. Можливі моделі запровадження STEM-підходу в умовах закладу освіти.

Тема 5.2. Віртуальна та доповнена реальність як технології STEM-освіти.

Особливості застосування AR/VR технологій в освіті. Мобільні додатки, онлайн-заняття та віртуальна реальність як новітні освітні технології. Формування системи базових знань, практичних умінь і навичок застосування технологій віртуальної та доповненої реальності в освітньому процесі.

Тема 5.3. Цифрові інтерактивні платформи як засоби STEM-освіти.

Можливості застосування цифрових інтерактивних платформ на різних етапах засвоєння навчального матеріалу. Формування системи базових знань, практичних умінь і навичок

систематичного та логічного застосування цифрових інструментів, інтерактивних платформ та цифрових технологій у професійній діяльності.

Очікувані результати за модулем 5 охоплюють:

Знання й розуміння:

- сутності і значення STEM-технологій для розвитку сучасного інформаційного суспільства;
- **усвідомлення** особливостей сучасних STEM-технологій та спроможність аналізувати STEM-засоби.

Уміння:

- організовувати освітню діяльність із застосуванням STEM-технологій та STEM-засобів;
- поєднувати різні форми, методи та прийоми роботи при організації проєктної діяльності.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- здатність до застосування STEM-технологій та STEM-засобів під час проведення різних форм навчальних занять у контексті цифровізації освітнього процесу
- готовність до реалізації загально-професійних потреб особистості засобами STEM-технологій;
- готовність самостійно впроваджувати STEM-проєкти в практику освітньої діяльності.

Модуль 6. Освіта дітей з особливими потребами

Тема 6.1. Нормативно-правове забезпечення щодо організації інклюзивного навчання в Україні.

Законодавство України щодо забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на інклюзивну освіту. Особливості застосування універсального дизайну та безбар`єрного доступу в інклюзивному освітньому середовищі.

Тема 6.2. Актуальні підходи до навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Категорії (типи) особливих освітніх потреб (труднощів): загальна характеристика прояву, рівень підтримки. Індивідуальна програма розвитку як інструмент для індивідуалізації процесу навчання дітей з особливими освітніми потребами. Діяльність команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.

Очікувані результати за модулем 6 охоплюють:

Знання й розуміння:

- основних підходів до організації освітнього процесу;
- принципів побудови та планування індивідуальної освітньої траєкторії дитини з особливими освітніми потребами;
- основних понять: «особа з особливими потребами», «інклюзивне навчання», «універсальний дизайн», «індивідуальна траєкторія розвитку», «психолого-педагогічний супровід (підтримка)»;
- здатність до визначення сильних сторін дітей з особливими освітніми потребами;
- принципів оцінювальної діяльності на основі цілей та критеріїв;
- ролей і завдань усіх учасників команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами;
- принципів універсального дизайну в навчанні та стратегій розумного пристосування.

Уміння:

- організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до інклюзивного навчання;
- визначати й враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості дітей з особливими освітніми потребами;
- створювати безбар’єрне, безпечне, інклюзивне освітнє середовище;
- визначати сильні сторони дітей з особливими освітніми потребами;
- застосовувати різні види оцінювання;

- застосовувати принципи універсального дизайну в навчанні та стратегії розумного пристосування з метою забезпечення додаткових потреб учнів в освітньому процесі.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- професійна мобільність та гнучкість;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами;
- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Модуль 7. Цифрові технології в освітньому процесі

Тема 7.1. Інформаційно-комунікаційні технології в НУШ.

Класифікації та особливостей використання різних видів електронних ресурсів, наявних національних та регіональних освітніх цифрових ресурсів, у тому числі для підтримки навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Кібератаки, онлайн-злочини, методи захисту від них; правові та етичні норми використання цифрових технологій та сервісів; основні правила безпечної поведінки в мережі інтернет.

Тема 7.2. Електронні (цифрові) ресурси.

Ефективність обраних електронних (цифрових) ресурсів та їх використання для досягнення навчальних цілей відповідно до умов навчання, вікових особливостей, рівня підготовки та потреб здобувачів освіти. Використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів та сервісів для забезпечення ефективного управління освітнім процесом, взаємодії між учасниками освітнього процесу, підтримки активного та інтерактивного навчання, корекції та адаптації освітнього процесу відповідно до індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти.

Очікувані результати за модулем 7 охоплюють:

Знання й розуміння:

- вітчизняного та міжнародного нормативно-правового забезпечення цифровізації суспільства та освіти;
- особливостей та відмінностей організації освітнього процесу в умовах відкритої освіти за допомогою дистанційних платформ;
- ознак кібератак, онлайн-злочинів, методів захисту від них; правових та етичних норм використання цифрових технологій та сервісів; основних правил безпечної поведінки в мережі інтернет;
- класифікації та особливостей використання різних видів електронних ресурсів, наявних національних та регіональних освітніх цифрових ресурсів, у тому числі для підтримки навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Уміння:

- використовувати цифрове освітнє середовище для навчання, моніторингу та контролю його якості, залучати до розбудови цифрового освітнього середовища зацікавлених осіб та організації;
- відрізняти довірені інформаційні джерела від шахрайських, розпізнавати маніпулятивні впливи, що здійснюються через глобальну мережу інтернет та засоби масової інформації;
- добирати та використовувати цифрові інструменти для професійного спілкування та спілкування з учасниками освітнього процесу;
- добирати безпечні, доцільні для навчання здобувачів освіти електронні (цифрові) освітні ресурси, впорядковувати їх та використовувати з урахуванням мети, умов навчання, вікових особливостей та їхніх потреб;
- модифікувати наявні електронні (цифрові) освітні ресурси з урахуванням дозволів та ліцензій, створювати (враховуючи потреби здобувачів освіти) нові, здійснювати їх захист, надавати доступ до них здобувачам освіти;
- використовувати електронні (цифрові) освітні ресурси та сервіси для забезпечення

ефективного управління освітнім процесом, взаємодії між учасниками освітнього процесу, підтримки активного та інтерактивного навчання, корекції та адаптації освітнього процесу відповідно до індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти;

- використовувати професійні онлайн-спільноти для професійного розвитку та реалізації професійних ідей та проєктів; а також цифрові інструменти для професійного спілкування.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- здатність критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, розуміння правових та етичних аспектів, пов'язаних з використанням цифрових технологій;
- мотивація до навчання впродовж життя в професійній сфері за допомогою цифрових технологій та електронних (цифрових) освітніх ресурсів;
- мотивація до проєктування, створення, поширення нових електронних (цифрових) освітніх ресурсів для власної педагогічної діяльності.

Модуль 8. Організація освітнього процесу у закладі позашкільної освіти

Інваріантний фаховий модуль 8.1.

Тема 8.1.1. Нормативно-правове забезпечення діяльності закладу позашкільної освіти

Основні нормативно-правові документи у сфері позашкільної освіти, особливості їх використання у закладі позашкільної освіти. Нормативно-правові акти в умовах нових викликів освіти, пандемія, воєнний стан тощо.

Тема 8.1.2. Вимоги до занять гуртка, творчого об'єднання, студії закладу позашкільної освіти

Основні вимоги до занять гуртків у закладах позашкільної освіти. Вимоги до керівника гуртка закладу освіти.

Тема 8.1.3. Сучасні форми взаємодії, комунікації та співпраці у закладі позашкільної освіти

Організація освітнього процесу та взаємодії учасників освітнього процесу на засадах відкритості та толерантності, базуючись на національних традиціях, етнічних звичаях українського народу і ураховуючи культурні аспекти і принципи міжкультурного спілкування.

Тема 8.1.4. Інноваційні форми роботи гуртків закладу позашкільної освіти

Інноваційність як особистісна властивість та професійна якість сучасного фахівця. Визначальні ознаки інновації. Освітні інновації та тренди останнього десятиліття.

Тема 8.1.5. Національно-патріотичне виховання у викликах сучасності

Основні нормативні документи з організації національно-патріотичного виховання у закладі освіти. Концепція національно-патріотичного виховання. Інноваційні форми національно-патріотичного виховання у закладі освіти.

Тема 8.1.6. Формування ключових компетентностей Нової української школи у закладі позашкільної освіти

Основні нормативні документи Міністерства освіти і науки України щодо схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року.

Очікувані результати за інваріантним фаховим модулем 8.1 охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- сутнісних характеристик сучасних підходів до навчання в Новій українській школі;
- спільних і відмінних рис проблемного й проєктного навчання;
- методів кооперативного навчання та формування колективної відповідальності;
- стратегій розвитку критичного мислення та когнітивної гнучкості;

- інструментів системного аналізу освітнього процесу.

Уміння:

- інтегрувати сучасні тенденції розвитку культури (науки, мистецтва, спорту тощо) у зміст занять закладу позашкільної освіти:
- генерувати нові ідеї і пропонувати шляхи їх впровадження в освітній процес закладу позашкільної освіти
- виявляти міждисциплінарні зв'язки у визначеній проблемі та використовувати відповідні знання, методи і технології для їх розв'язання на засадах міждисциплінарного підходу;
- добирати традиційні та інноваційні методики навчання;
- розвивати у вихованців ключові компетентності та наскрізні вміння, спеціальні для всіх компетентностей; формувати готовність до їх застосування в навчальних та життєвих ситуаціях;
- розробляти проєкти навчально-методичних матеріалів, пропозиції, надавати експертну оцінку навчальним та методичним матеріалам, що використовуються в освітньому процесі;
- дотримуватися принципу академічної доброчесності;
- використовувати у практичній діяльності сучасні тенденції викладання і навчання у закладах позашкільної освіти з урахуванням упровадження дистанційного навчання.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- морально-етичні: самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- соціально-політичні: патріотизм, свобода, демократія, культурне різноманіття, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність, культурне різноманіття.

Варіативні фахові модулі

Варіативний фаховий модуль 8.2. Формування компетентності педагогічного партнерства у педагогічних працівників

Тема. Розвиток освітньої політики в Україні (2 год).

Основні нормативно-правові акти у сфері освіти, особливості застосування їх у закладі позашкільної освіти. Методи й інструменти аналізу і синтезу інформації в галузі освіти.

Тема. Концептуальні засади реформування освіти (2 год).

Основні нормативно-правові акти у сфері позашкільної освіти. Нормативні акти органів місцевого самоврядування щодо діяльності закладів освіти.

Тема. Розвиток професійних компетентностей вчителя: проблеми та перспективи (2 год).

Сучасні форми і методи комунікації, співпраці та взаємодії, у т.ч. із використанням цифрових технологій.

Тема. Педагогіка партнерства у сучасному закладі освіти (2 год).

Організація освітнього процесу та взаємодії учасників освітнього процесу на засадах відкритості та толерантності, базуючись на національних традиціях українського народу, враховуючи культурні аспекти та принципи міжкультурного спілкування.

Тема. Методичний кейс сучасного педагога у педагогічній взаємодії (2 год).

Робота в команді, співробітництво з колегами, породження розв'язання конфліктів**.** Налагодження соціальної взаємодії всіх учасників освітнього процесу щодо захисту їх прав та інтересів, організації дозвілля та оздоровлення**.** Здійснення ефективної партнерської взаємодії з людьми, впровадження дієвих інструментів мотивації та впливу.

Тема. Інструменти для використання у педагогічній взаємодії (2 год).

Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі з використанням інструментів педагогічної взаємодії: різноманітних вправ та активностей.

Тема. Практикум з використання методичного кейсу у педагогічній взаємодії (3 год).

Проведення педагогічної ради з використання інструментів педагогічної взаємодії у роботі закладу освіти. Залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства. Працювати в команді із залученими фахівцями. Рефлексія за результатами навчання.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.2 охоплюють:

- сучасних тенденцій розвитку науки, цивілізаційних змін: принципів академічної свободи працівників закладів позашкільної освіти;

Уміння:

- інтегрувати сучасні тенденції розвитку культури (науки, мистецтва, спорту тощо) у зміст занять закладу позашкільної освіти:
- генерувати нові ідеї і пропонувати шляхи їх впровадження в освітній процес закладу позашкільної освіти
- виявляти міждисциплінарні зв'язки у визначеній проблемі та використовувати відповідні знання, методи і технології для їх розв'язання на засадах міждисциплінарного підходу;
- добирати традиційні та інноваційні методики навчання;
- розвивати у вихованців ключові компетентності та наскрізні вміння, спеціальні для всіх компетентностей; формувати готовність до їх застосування в навчальних та життєвих ситуаціях;
- розробляти проєкти навчально-методичних матеріалів, пропозиції, надавати експертну оцінку навчальним та методичним матеріалам, що використовуються в освітньому процесі;
- дотримуватися принципу академічної доброчесності;
- використовувати у практичній діяльності сучасні тенденції викладання і навчання у закладах освіти з урахуванням упровадження дистанційного навчання.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- морально-етичні: самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- соціально-політичні: патріотизм, свобода, демократія, культурне різноманіття, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність, культурне різноманіття.

Варіативний фаховий модуль 8.3. Технології командоутворення як засіб формування професійної компетентності педагога

Тема. Тенденції розвитку українського суспільства в сучасних умовах (2 год).

Основні нормативно-правові акти у сфері освіти, особливості застосування їх у закладі позашкільної освіти. Методи й інструменти аналізу і синтезу інформації в галузі освіти.

Тема. Нормативно-правове забезпечення реформування освіти (2 год).

Основні нормативно-правові акти у сфері позашкільної освіти. Нормативні акти органів місцевого самоврядування щодо діяльності закладів освіти.

Тема. Компетентності лідера 21 століття (2 год).

Особливості формування лідерської компетентності на сучасному етапі**.** Сучасні форми і методи роботи з лідерами у т.ч. із використанням цифрових технологій.

Тема. Ключові компетентності Концепції НУШ (2 год).

Ознайомлення з ключовими компетентностями Концепції Нової української школи. Здатність успішно їх застосовувати у діяльності органів учнівського самоврядування та

особистому розвитку. Формування у молоді лідерських навичок для ефективного керівництва в організаціях різних типів задля розвитку громадянського суспільства в Україні

Тема. Формування безпечного освітнього простору (2 год).

Нормативно-правова база, що визначає організацію освітнього середовища вільного від насильства та булінгу в освітній галузі. Комплексний підхід до попередження та протидії насильства у закладі освіти. Організація командної роботи у випадку проявів насильства у закладі освіти**.**

Тема. Теоретичні засади психодіагностики ціннісної готовності до командної праці (2 год).

Діагностичні методики щодо психологічних особливостей та закономірностей роботи в команді. Ціннісна готовність до командної роботи. Інструменти діагностики команди та командоутворення.

Тема. Технології командоутворення: інструменти і кейси (3 год).

Організація практичного навчання із використанням командоутворюючих вправ та ідентифікації власних лідерських якостей. Створення практичного кейсу педагогічними працівниками щодо роботи з лідерами учнівського самоврядування. Застосування інструментів діагностики команди, здійснення ефективної взаємодії з людьми, впровадження дієвих інструментів мотивації та впливу.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.3. охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- сутнісних характеристик сучасних підходів до навчання в Новій українській школі;
- спільних і відмінних рис проблемного й проєктного навчання;
- методів кооперативного навчання та формування колективної відповідальності;
- стратегій розвитку критичного мислення та когнітивної гнучкості;
- інструментів системного аналізу освітнього процесу.

Уміння:

- інтегрувати сучасні тенденції розвитку культури (науки, мистецтва, спорту тощо) у зміст занять закладу позашкільної освіти:
- генерувати нові ідеї і пропонувати шляхи їх впровадження в освітній процес закладу позашкільної освіти
- виявляти міждисциплінарні зв’язки у визначеній проблемі та використовувати відповідні знання, методи і технології для їх розв’язання на засадах міждисциплінарного підходу;
- добирати традиційні та інноваційні методики навчання;
- розвивати у вихованців ключові компетентності та наскрізні вміння, спеціальні для всіх компетентностей; формувати готовність до їх застосування в навчальних та життєвих ситуаціях;
- розробляти проєкти навчально-методичних матеріалів, пропозиції, надавати експертну оцінку навчальним та методичним матеріалам, що використовуються в освітньому процесі;
- використовувати у практичній діяльності сучасні тенденції викладання і навчання у закладах освіти з урахуванням упровадження дистанційного навчання.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до роботи в команді;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- морально-етичні: самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- соціально-політичні: патріотизм, свобода, демократія, культурне різноманіття, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність, культурне різноманіття.

Варіативний фаховий модуль 8.4. Організація освітнього процесу для дітей з особливими потребами

Тема. Нормативні та методологічні основи забезпечення інклюзивного освітнього середовища (2 год).

Законодавство України щодо забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на інклюзивну освіту. Поняття «особливі освітні потреби». Аналіз змісту поняття «виключення», «сегрегація», «інтеграція». Завдання та принципи інклюзивної освіти.

Тема. Деонтологія інклюзивної освіти (2 год).

Поняття «деонтологія інклюзивної освіти». Вимоги до моральності, професійного обов'язку та професійної поведінки вчителя в інклюзивному класі. Готовність педагогічного працівника працювати з дитиною з особливими освітніми потребами.

Тема. Діти з особливими освітніми потребами (2 год).

Зміни та модифікації у вікових періодах розвитку. Категорії дітей з особливими освітніми потребами та їх характеристика. Психолого-педагогічні умови соціалізації дитини у соціумі.

Тема. Індивідуальна програма розвитку (2 год).

Алгоритм розроблення та змістове наповнення програми, враховуючи фізичний, мовленнєвий, когнітивний, емоційний розвиток дитини з особливими освітніми потребами. Адаптація та модифікація змісту навчальних матеріалів.

Тема. Технології навчання в інклюзивному освітньому середовищі (2 год).

Диференційований та індивідуальний підходи у навчанні дітей з особливими освітніми потребами. Концепції, які орієнтовані на індивідуальний підхід у процесі навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Психолого-педагогічні аспекти оцінювання учнів.

Тема. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (2 год).

Основні завдання та функції команди психолого-педагогічного супроводу. Склад та організація роботи команди психолого-педагогічного супроводу. Міжвідомче партнерство з питань допомоги дітям з особливими освітніми потребами.

Тема. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища (3 год).

Принципи універсального дизайну. Особливості застосування універсального дизайну в інклюзивному освітньому середовищі. Архітектурна доступність, розумне пристосування. Ресурсна кімната.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.4 охоплюють:

Знання й розуміння:

- основних підходів до організації освітнього процесу в закладі освіти;
- принципів побудови та планування індивідуальної освітньої траєкторії дитини з особливими освітніми потребами;
- основних понять: «особа з особливими освітніми потребами», «інклюзивне навчання», «універсальний дизайн», «індивідуальна траєкторія розвитку», «індивідуальна програма розвитку», «безбар`єрний доступ», «психолого-педагогічний супровід (підтримка)»;
- здатність до визначення сильних сторін дітей з особливими освітніми потребами;
- принципів оцінювальної діяльності на основі цілей та критеріїв;
- ролей і завдань усіх учасників команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами;
- здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з колегами, дітьми та їхніми батьками в інклюзивному освітньому просторі;
- принципів універсального дизайну в навчанні та стратегій розумного пристосування.

Уміння:

- організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до інклюзивного навчання;

- визначати й враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості дітей з особливими освітніми потребами;
- розробляти індивідуальну програму розвитку дитини, враховуючи її фізичний, когнітивний, емоційний розвиток;
- створювати безбар'єрне, безпечне, інклюзивне освітнє середовище;
- володіти методами оцінювання, спираючись на сильні сторони дитини з особливими освітніми потребами;
- застосовувати різні види оцінювання;
- застосовувати принципи універсального дизайну в навчанні та стратегії розумного пристосування з метою забезпечення додаткових потреб учнів в освітньому процесі.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- професійна мобільність та гнучкість;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами;
- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Варіативний фаховий модуль 8.5. Особливості цифрової трансформації в умовах НУШ

Тема. Інформаційно-комунікаційні технології в НУШ (2 год).

Диджиталізація. Технологія проведення вебінарів. Особливості інтерактивних уроків. Медіаграмотність.

Тема. Формувальне оцінювання та ІКТ-інструментарій (2 год).

Сервіси формувального оцінювання. Анонімне оцінювання. Типи тестування. Отримання відповідей від учнів. Інтерактивне тестування.

Тема. Кібербезпека (2 год).

Побудова безпечного освітнього середовища. Вправи з основ інформаційної гігієни. Налаштування ПК та браузера. Антивірус: за та проти. Ліцензування та автентифікація програмного забезпечення.

Тема. Програмні засоби для успішного дистанційного навчання (2 год).

Інструменти віддаленого доступу до ПК учня. Налаштування програмного забезпечення. Програмні засоби на мобільний телефон.

Тема. Хмарні технології (2 год).

Теорія хмарних технологій. Особливості роботи та порівняння середовищ. Сайти, опитування, інтерактивні дошки, презентації, документи. Спільна робота.

Тема. Проєктна діяльність за допомогою ІКТ-інструментарію (2 год).

Поєднання хмарних технологій, формувального оцінювання, кібербезпеки та ін. Особливості та відмінності різноманітних платформ.

Тема. Гейміфікація навчання та створення власних вправ, тестів, інтерактиву (3 год).

Створення матеріалу до очного та дистанційного уроку. Домашні завдання – це весело. Аналіз різноманітних ігрових платформ. Впровадження формувального оцінювання в елементи гейміфікації навчання.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.5 охоплюють:

Знання й розуміння:

- вітчизняного та міжнародного нормативно-правового забезпечення цифровізації суспільства та освіти;
- особливостей та відмінностей організації освітнього процесу в умовах відкритої освіти за допомогою дистанційних платформ;
- ознак кібератак, онлайн-злочинів, методів захисту від них; правових та етичних норм використання цифрових технологій та сервісів; основних правил безпечної поведінки в мережі інтернет;

- класифікації та особливостей використання різних видів електронних ресурсів, наявних національних та регіональних освітніх цифрових ресурсів, у тому числі для підтримки навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Уміння:

- використовувати цифрове освітнє середовище для навчання, моніторингу та контролю його якості, залучати до розбудови цифрового освітнього середовища зацікавлених осіб та організації;
- відрізняти довірені інформаційні джерела від шахрайських, розпізнавати маніпулятивні впливи, що здійснюються через глобальну мережу інтернет та засоби масової інформації;
- добирати та використовувати цифрові інструменти для професійного спілкування та спілкування з учасниками освітнього процесу;
- добирати безпечні, доцільні для навчання здобувачів освіти електронні (цифрові) освітні ресурси, впорядковувати їх та використовувати з урахуванням мети, умов навчання, вікових особливостей та їхніх потреб;
- модифікувати наявні електронні (цифрові) освітні ресурси з урахуванням дозволів та ліцензій, створювати (враховуючи потреби здобувачів освіти) нові, здійснювати їх захист, надавати доступ до них здобувачам освіти;
- використовувати електронні (цифрові) освітні ресурси та сервіси для забезпечення ефективного управління освітнім процесом, взаємодії між учасниками освітнього процесу, підтримки активного та інтерактивного навчання, корекції та адаптації освітнього процесу відповідно до індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти;
- використовувати професійні онлайн-спільноти для професійного розвитку та реалізації професійних ідей та проєктів; а також цифрові інструменти для професійного спілкування.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- здатність критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, розуміння правових та етичних аспектів, пов’язаних з використанням цифрових технологій;
- мотивація до навчання впродовж життя в професійній сфері за допомогою цифрових технологій та електронних (цифрових) освітніх ресурсів;
- мотивація до проєктування, створення, поширення нових електронних (цифрових) освітніх ресурсів для власної педагогічної діяльності.

Варіативний фаховий модуль 8.6. STEM як освітній ресурс XXI століття

Тема. STEM-освіта: теоретичний, методичний та технологічний виміри (2 год).

STEM-освіта: закордонний та вітчизняний аспект розвитку. Основні принципи STEM-орієнтованого підходу в освіті. Нормативно-правове забезпечення STEM-освіта. STEM-освіта як пріоритетний напрям розвитку системи освіти. Актуальність запровадження підходів STEM-освіти. Створення сучасного STEM-середовища. Можливості STEM-освіта в контексті теорії поколінь.

Тема. Розвиток штучного інтелекту: можливості для STEM-освіти (2 год).

Цифрові технології: основні поняття та сфери застосування. Мета та завдання курсу «Цифрові технології в соціальній сфері». Концепція розвитку цифрових компетентностей. Сутність поняття, завдання та зміст сучасних цифрових технологій. Цифрова грамотність як невід’ємний аспект розвитку цифрових технологій. Використання СМАРТ-технологій, як новітніх цифрових технологій для забезпечення якісного освітнього процесу

Тема. Інтерактивні платформи як інструмент STEM-освіти (2 год).

Додатки та інтерактивні платформи для організації STEM-освіти. Загальна характеристика сервісів та інструментів: особливості роботи в контексті професійного використання. Інтерактивні онлайн-дошки: призначення та технологія використання. Веб

ресурси в організації STEM-освіти. Цифровий ресурс Google Docs, Mozaik, mozaik 3D, mozaWeb: технологія використання. Google-календар та онлайн-розсилки. Особливості використання освітнього ігрового ресурсу Word woll. Соціальні мережі. Модель використання соціальних мереж.

Тема. Тривимірне моделювання як технологія STEM (2 год).

Огляд основних сучасних середовищ комп'ютерного 3D моделювання. Основні технології 3D друку. Основні елементи інтерфейсу Onshape. Будова 3D принтера та основні налаштування друку. Види матеріалів для 3D друку та їх технічні характеристики.

Твердотільне моделювання. Поверхневе моделювання. Експорт моделей та підготовка моделей до друку.

Тема. STEM-урок: методичні підходи та інноваційні технології (2 год).

STEM-урок: переваги та недоліки. STEM-урок: критерії та завдання. Структурні елементи STEM-уроку. Продуктивна командна робота як пріоритетна форма STEM-уроку. Елементи інженерного проєктування: можливості для STEM-уроку. Практичне та відкрите дослідження на STEM-уроці. Новітні технології для організації STEM-уроку.

Тема. Проєктна діяльність як пріоритетна складова STEM-орієнтованого підходу (2 год).

Проєктна технологія: історія виникнення та сучасний стан. Класифікація проєктів, особливості STEM-проєктів. Структура STEM-проєкту. Інтегроване тематично-проєктне навчання. Організація роботи на різних етапах STEM-проєкту. Технології постановки завдань, правила зворотного зв'язку та контроль STEM-проєктів.

Тема. AR та VR-проєкти в освітньому процесі (3 год).

Загальна характеристика технологій доповненої та віртуальної реальності. Можливості доповненої та віртуальної реальності для STEM-освіти. Створення програмних засобів та навчального контенту із використанням технології доповненої та віртуальної реальності. BookVAR: приклади експериментів. Colosseum VR. Mezo VR. Titans of Space. EligoVision.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.6 охоплюють:

Знання й розуміння:

- теоретичних і прикладних основ застосування STEM технологій в освітньому процесі;
- способів і методів застосування STEM технологій в організації міждисциплінарного підходу у навчанні та проєктній діяльності;
- методів, засобів та технологій STEAM-освіти, збору інформації з різних джерел, контент-аналізу документів, аналізу та обробки даних, пов'язаних із методикою впровадження STEM в освітній процес.

Уміння:

- ефективно використовувати технології STEM-освіти для розв'язання задач дослідницького та/або інноваційного характеру;
- застосовувати методики та освітні інструменти STEM-освіти під час проєктної діяльності та в мультидисциплінарному підході;
- організовувати STEM-орієнтований підхід в освітньому процесі під час організації дослідницької діяльності;
- самостійно управляти процесом організації освітньої та дослідницької діяльності із застосуванням технологій STEM-освіти.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- здатність ефективно формувати комунікаційні стратегії у процесі розробки та впровадження в освітній процес навчального контенту із використанням STEM-технологій;
- здійснення соціальних комунікацій в процесі спілкування з фахівцями в галузі педагогічних наук, забезпечення обміну логічними аргументами з метою досягнення взаєморозуміння й згоди з питань впровадження STEM-освіти.

Варіативний фаховий модуль 8.7. Особливості реалізації позашкільної освіти художньо-естетичного напряму: декоративно-ужиткове мистецтво, образотворче мистецтво

Тема. Програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності гуртків та творчих об'єднань художньо-естетичного напряму: декоративно-ужиткове мистецтво, образотворче мистецтво позашкільної освіти (2 год).

Огляд та аналіз навчальних програм з позашкільної освіти художньо-естетичного напряму: декоративно-ужиткове мистецтво, образотворче мистецтво початкового, основного та вищого рівнів їх адаптація та модифікація.

Шляхи підвищення якості та удосконалення змісту позашкільної освіти художньо-естетичного напряму: декоративно-ужиткове мистецтво, образотворче мистецтво.

Тема. Сучасні підходи до проведення занять гуртків та творчих об'єднань художньо-естетичного напряму: декоративно-ужиткове мистецтво, образотворче мистецтво позашкільної освіти (2 год).

Особливості реалізації особисто орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів у навчанні вихованців гуртків та творчих об'єднань художньо-естетичного напряму: декоративно-ужиткове мистецтво, образотворче мистецтво позашкільної освіти.

Планування навчальної діяльності педагога-позашкільника. Структура гурткового заняття за їх основними типами.

Тема. Інноваційні методики навчання образотворчому мистецтву на заняттях гуртків та творчих об'єднань позашкільної освіти (2 год).

Використання методик навчання, виховання та розвитку вихованців засобами образотворчого мистецтва для досягнення очікуваних результатів навчання: формування базових компетентностей, наскрізних умінь та ціннісних ставлень. Огляд та аналіз кращих практик вітчизняного та міжнародного досвіду в контексті організації освітнього процесу (проблемне навчання, кооперативне навчання, проєктне навчання, технології розвитку критичного мислення, технології розвитку креативного мислення тощо).

Тема. Інноваційні методики навчання декоративно-ужитковому мистецтву на заняттях гуртків та творчих об'єднань позашкільної освіти (2 год).

Використання методик навчання, виховання та розвитку вихованців засобами декоративно-ужиткового мистецтва для досягнення очікуваних результатів навчання та формування базових компетентностей, наскрізних умінь та ціннісних ставлень. Огляд та аналіз кращих практик вітчизняного та міжнародного досвіду в контексті організації освітнього процесу (проблемне навчання, кооперативне навчання, проєктне навчання, технології розвитку критичного мислення, технології розвитку креативного мислення тощо).

Тема. Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді засобами декоративно-ужиткового та образотворчого мистецтва у позашкільній освіті (2 год).

Ключові пріоритети національно-патріотичного виховання. Шляхи реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді в умовах закладів позашкільної освіти засобами декоративно-ужиткового та образотворчого мистецтва. Досвід роботи з національно-патріотичного виховання закладів позашкільної освіти Черкаської області.

Тема. Застосування сучасних технологій навчання на заняттях гуртків та творчих об'єднань художньо-естетичного напряму: декоративно-ужиткове мистецтво, образотворче мистецтво позашкільної освіти (2 год).

Використання технологій навчання (ігрова, інтерактивна, проблемне навчання, кооперативне навчання, проєктне навчання, технології розвитку критичного мислення, технології розвитку креативного мислення, формування образного бачення тощо) у позашкільній освіті. Методи, прийоми та засоби ігрової технології. Інтерактивна технологія навчання: форми, методи, характеристика та основі компоненти. Організація дослідницької та проєктної діяльності в процесі вивчення різних видів мистецтва. Проєктне навчання мистецтва. Основні етапи організації та здійснення проєктної діяльності вихованців.

Тема. Організація освітнього процесу в синхронному та асинхронному режимах з використанням дистанційних технологій у позашкільній освіті на заняттях гуртків та творчих об'єднань художньо-естетичного напряму: декоративно-ужиткове мистецтво, образотворче мистецтво (3 год).

Особливості навчання із застосуванням технологій дистанційного навчання: методологія, взаємодія між учасниками освітнього, засоби та інструментарій дистанційного навчання. Особливості організації та проведення заняття синхронному та асинхронному режимі. Санітарний регламент онлайн заняття. Основні форми онлайн-комунікації.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.7 охоплюють:

Знання й розуміння:

- зміст позашкільної освіти художньо-естетичного напряму: декоративно-ужиткове мистецтво, образотворче мистецтво;
- сучасні підходи, технології та методи проведення занять гуртків, творчих об'єднань.

Уміння:

- проєктувати та проводити навчальні заняття гуртків, творчих об'єднань;
- розвивати у вихованців базові компетентності та наскрізні вміння, ціннісні орієнтири; формувати готовність до їх застосування в навчальних та життєвих ситуаціях;

Диспозиції (цінності, ставлення):

- власного професійного розвитку педагога в умовах змін системи освіти та законодавчого забезпечення; визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам;
- партнерської взаємодії та співпраці з суб'єктами освітнього процесу;
- формування здорового способу життя на ціннісній основі;
- планування освітньої діяльності, самостійної розробки дидактичних матеріалів; формування умов досягнення успішного результату практичної діяльності, виховання ціннісного ставлення до особистісних здобутків навчання

Варіативний освітній компонент 8.8. Особливості реалізації позашкільної освіти художньо-естетичного напряму: музичне мистецтво, вокал, хореографія

Тема. Програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності гуртків та творчих об'єднань художньо-естетичного напряму: музичне мистецтво, вокал, хореографія позашкільної освіти (2 год).

Огляд та аналіз навчальних програм з позашкільної освіти художньо-естетичного напряму: музичне мистецтво, хореографія початкового, основного та вищого рівнів їх адаптація та модифікація.

Шляхи підвищення якості та удосконалення змісту позашкільної освіти художньо-естетичного напряму: музичне мистецтво, хореографія.

Тема. Сучасні підходи до проведення занять гуртків та творчих об'єднань художньо-естетичного напряму: музичне мистецтво, вокал, хореографія позашкільної освіти (2 год).

Особливості реалізації особисто орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів у навчанні вихованців гуртків та творчих об'єднань художньо-естетичного напряму: музичне мистецтво, хореографія позашкільної освіти.

Планування навчальної діяльності педагога-позашкільника. Структура гурткового заняття за їх основними типами.

Тема. Інноваційні методики навчання образотворчому мистецтву на заняттях гуртків та творчих об'єднань позашкільної освіти (2 год).

Використання методик навчання, виховання та розвитку вихованців засобами музичного мистецтва для досягнення очікуваних результатів навчання: формування базових компетентностей, наскрізних умінь та ціннісних ставлень. Огляд та аналіз кращих практик вітчизняного та міжнародного досвіду в контексті організації освітнього процесу (проблемне

навчання, кооперативне навчання, проєктне навчання, технології розвитку критичного мислення, технології розвитку креативного мислення тощо).

Тема. Інноваційні методики навчання декоративно-ужитковому мистецтву на заняттях гуртків та творчих об'єднань позашкільної освіти (2 год).

Використання методик навчання, виховання та розвитку вихованців засобами хореографії для досягнення очікуваних результатів навчання та формування базових компетентностей, наскрізних умінь та ціннісних ставлень. Огляд та аналіз кращих практик вітчизняного та міжнародного досвіду в контексті організації освітнього процесу (проблемне навчання, кооперативне навчання, проєктне навчання, технології розвитку критичного мислення, технології розвитку креативного мислення тощо).

Тема. Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді засобами декоративно-ужиткового та образотворчого мистецтва у позашкільній освіті (2 год).

Ключові пріоритети національно-патріотичного виховання. Шляхи реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді в умовах закладів позашкільної освіти засобами музичного мистецтва та хореографії. Досвід роботи з національно-патріотичного виховання закладів позашкільної освіти Черкаської області.

Тема. Застосування сучасних технологій навчання на заняттях гуртків та творчих об'єднань художньо-естетичного напряму: музичне мистецтво, вокал, хореографія позашкільної освіти (2 год).

Використання технологій навчання (ігрова, інтерактивна, кооперативне навчання, проєктне навчання, технології розвитку критичного мислення, технології розвитку креативного мислення тощо) у позашкільній освіті. Методи, прийоми та засоби ігрової технології. Інтерактивна технологія навчання: форми, методи, характеристика та основні компоненти. Організація проєктної діяльності в процесі вивчення музичного (хореографічного, вокального) мистецтва. Проєктне навчання музичного (хореографічного) мистецтва. Основні етапи організації та здійснення проєктної діяльності вихованців.

Тема. Організація освітнього процесу в синхронному та асинхронному режимах з використанням дистанційних технологій у позашкільній освіті на заняттях гуртків та творчих об'єднань художньо-естетичного напряму: музичне мистецтво, хореографія, вокал (3 год).

Особливості навчання із застосуванням технологій дистанційного навчання: методологія, взаємодія між учасниками освітнього, засоби та інструментарій дистанційного навчання. Особливості організації та проведення заняття синхронному та асинхронному режимі. Санітарний регламент онлайн заняття. Основні форми онлайн-комунікації.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.8 охоплюють*:*

Знання й розуміння:

- зміст позашкільної освіти художньо-естетичного напряму: музичне мистецтво, хореографія;
- сучасні підходи, технології та методи проведення занять гуртків, творчих об'єднань.

Уміння:

- проєктувати та проводити навчальні заняття гуртків, творчих об'єднань;
- розвивати у вихованців базові компетентності та наскрізні вміння, ціннісні орієнтири; формувати готовність до їх застосування в навчальних та життєвих ситуаціях;

Диспозиції (цінності, ставлення):

- власного професійного розвитку педагога в умовах змін системи освіти та законодавчого забезпечення; визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам;
- партнерської взаємодії та співпраці з суб'єктами освітнього процесу;
- формування здорового способу життя на ціннісній основі;
- планування освітньої діяльності, самостійної розробки дидактичних матеріалів; формування умов досягнення успішного результату практичної діяльності, виховання ціннісного ставлення до особистісних здобутків навчання.

Варіативний фаховий модуль 8.9. Особливості проведення занять гуртків технологічної освітньої галузі в умовах Нової української школи

Тема. Нормативна база функціонування гуртків технологічного напрямку (2 год).

Мета і основні завдання освіти в Україні та шляхи їх розв'язання. Положення Державного стандарту щодо технологічної галузі освіти. Мета, компетентнісний потенціал і вимоги до обов'язкових результатів.

Нормативно-правова документація, яка регламентує діяльність установ позашкільної освіти. Методичне та матеріально-технічне забезпечення гуртків науково-технічного напряму.

Тема. Навчальні програми (2 год).

Аналіз навчальних програм гуртків науково-технічного напряму. Особливості розроблення та затвердження власних навчальних програм. Календарно-тематичне планування.

Тема. Освітній потенціал (2 год).

Компетентнісний потенціал діяльності учнів. Формування ключових і предметних компетентностей.

Варіанти напрямів гуртків науково-технічного напряму. Сучасні вектори пізнавальної діяльності дітей. Вибір об'єктів праці. Особистісно орієнтований підхід до кожної дитини. Очікувані результати. Мотивація дітей на відвідування гуртка.

Тема. Мета і завдання занять гуртка (2 год).

Формування творчої уяви, креативності, активної соціальної позиції. Форми і методи навчання членів гуртка. Структура заняття. Нетрадиційні форми проведення занять.

Декоративно-прикладне мистецтво українських майстрів.

Тема. Презентація роботи членів гуртка (2 год).

Форми проведення звіту гурткової роботи. Банк ідей зразків виробів. Практичне спрямування об'єктів праці. Особливості виготовлення та оздоблення виробів.

Моніторинг результатів гурткової роботи.

Тема. Правила безпеки праці (2 год).

Вимоги Санітарного регламенту до проведення занять з учнями. Дотримання правил охорони праці педагогом і учнями в очному і дистанційному режимах. Інструктажі з охорони праці. Особливості використання інструментів, обладнання, верстатів та пристосувань під час занять.

Тема. Дистанційна форма проведення занять (3 год).

Діяльність гуртка в дистанційній формі навчання. Особливості застосування комп'ютерів, засобів комунікації, вебсервісів для ефективного здійснення освітнього процесу.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.9 охоплюють*:*

Знання й розуміння:

- сучасних вимог та методики викладання навчальних предметів освітньої галузі «Технології»;
- вектору розвитку української освіти у світлі вимог Нової української школи;
- основ знань технологій виготовлення виробу;
- сучасних підходів до особистості школяра, формування його розвитку.

Уміння:

- формулювати цілі і завдання освітньої діяльності та досягати їх;
- конструювати заняття гуртка з використанням сучасних методик і технологій навчання;
- враховувати освітні потреби учнів;
- створювати безпечні умови та покращувати матеріально-технічне забезпечення кабінету для всебічного розвитку дітей;
- використовувати основні комп'ютерні програмні засоби та засоби комунікації для проведення занять у дистанційному режимі;
- організовувати виконання учнівського проєкту для досягнення очікуваних результатів

навчання;

- оформляти і презентувати творчі розробки та оцінювати власні навчальні досягнення.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- здійснення заходів щодо особистого професійного росту, самоосвіти;
- здатність впроваджувати у власну професійну діяльність сучасні форми, методи й засоби якісного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти;
- орієнтація на особистісні потреби учнів;
- забезпечення самореалізації і свідомого вибору професії здобувачами освіти;

успішна адаптація до сучасного ринку праці.

Варіативний фаховий модуль 8.10. Особливості педагогічної взаємодії з учнями цифрового покоління

Тема. Цифрове покоління у контексті теорії поколінь (3 год).

Інформаційне суспільство як етап розвитку цивілізації. Типологія поколінь у ракурсі соціокультурного простору. Переформатування понятійного мислення у парадигмі кліпової культури. Теорія поколінь як сукупність суспільно-наукових підходів в царинах соціології, філософії та психології. Стратегія конструктивної комунікації в розрізі теорії поколінь

Тема. Феномен «Кліпового мислення» у контексті навчальної діяльності учня цифрового покоління (3 год).

Кліпове мислення як спосіб пізнання. Ключові ознаки трансформації моделі споживання інформації дітьми інтернет-покоління. Ризики маніпулятивного впливу у реаліях кліпової свідомості. Особливості дистанційної форми навчання в умовах трансформації пізнавальної діяльності цифрового покоління. Психолого-педагогічні особливості дітей, яким притаманне кліпове мислення

Тема. Переваги кліпового мислення (3 год).

Увага як об’єкт боротьби в інформаційному просторі. Корисні навички взаємодії дітей мережевого покоління з інфомедійним середовищем Образне мислення, реактивність та багатозадачність в аспекті корисних умінь під час навчання. Потенційні можливості педагога у процесі створення конструктивної взаємодії з учнями цифрового покоління

Тема. Методи ефективної педагогічної взаємодії з сучасним учнем (4 год).

Візуалізація та мультимедійність як визначальні фактори взаємодії з віртуальним інформаційним середовищем. Освітні практики активізації переваг кліпового мислення. Візуалізація як основа успішної інтернет-комунікації. Інтеграція змісту навчання як провідний принцип Нової української школи. Методичні прийоми: «системні питання», «перевернута піраміда», побудова структурно-логічних схем, завдання на аналіз явищ, метод прогнозування. Технологія ТВВЗ (теорія розв'язання винахідницьких задач)

Тема. Цифрові інструменти педагогічної комунікації у віртуальному освітньому просторі (2 год).

Інтерактивна робота у вебсервісах щодо структуризації інформації шляхом її графічного подання. Візуалізація освітнього контенту цифровими інструментами. Авторські цифрові пропозиції навчального контенту

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.10 охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій трансформації пізнавальної діяльності учнів цифрового покоління в інформаційному суспільстві;
- академічної свободи вчителя в організації освітнього процесу;
- проблемних аспектів та переваг кліпового мислення в учнів інтернет-покоління

Уміння:

- адаптувати методичні прийоми та способи педагогічної взаємодії до особливостей сприйняття інформації сучасними учнями;
- застосовувати міжпредметні зв’язки та інтеграцію навчальних предметів/інтегрованих курсів;

- використовувати в освітньому процесі корисні навички сучасних школярів щодо взаємодії з різноформатним контентом

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- готовність до творчого пошуку методів конструктивної комунікації з учнями інтернет-покоління на засадах педагогіки партнерства;
- професійна мобільність та гнучкість

Варіативний фаховий модуль 8.11. «Дизайн-мислення» для досягнення професійного акме педагогів

Тема. Інноваційне навчання як виклик сьогодення (2 год).

Актуальність зміни традиційного навчання на інноваційне. Сутність інноваційного навчання. Специфічні особливості інноваційного навчання. Ролі сучасного педагога. Способи мислення. Підготовка мозку до інновацій. Складові підготовленого мислення. Вправи на креативність.

Тема. Технологія «Дизайн-мислення в освіті» (4 год).

Значення понять «Дизайн», «Мислення», «Дизайн-мислення». Людино орієнтований дизайн. Потенційні проблеми «Дизайн-мислення». Сутність технології «Дизайн-мислення». Загальні інструменти «Дизайн-мислення»: спостереження, уява, форма.

Тема. Структура технології «Дизайн-мислення» (4 год).

Складові «Дизайн-мислення». Ключові питання «Дизайн-мислення». Етапи технології «Дизайн-мислення»: емпатія, фокусування, генерація ідей, вибір ідеї, прототипування, тестування. Види прототипування: «Паперове прототипування». «Прототипування досвіду» «Відео-прототипування». «Лего-прототипування».

Тема. Дослідження проблеми за технологією «Дизайн-мислення» (5 год).

Використання дизайн-мислення в проєктній та дослідницькій діяльності. Самостійне проєктування шляхів розв'язання професійних проблем засобами технології «Дизайн-мислення». Особливості реалізації технології «Дизайн-мислення» в освітньому процесі.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.11 охоплюють:

Знання й розуміння:

- необхідності формування способу мислення, спрямованого на зростання;
- сутності і структури технології «Дизайн-мислення»;
- сутності 4 питань в «Дизайн-мисленні»;
- послідовності роботи за етапами технології «Дизайн-мислення».

Уміння:

- ефективно використовувати в освітньому процесі інструментарій технологій «Дизайн-мислення»;
- використовувати дизайн-мислення в проєктній та дослідницькій діяльності;
- розв'язувати професійні проблеми засобами технології «Дизайн-мислення».

Диспозиції (цінності, ставлення):

- актуальність навчання впродовж життя;
- зміна підходів до організації освітнього процесу в закладах освіти;
- здатність до самостійного планування розв'язання проблем за технологією «Дизайн-мислення».

Варіативний фаховий модуль 8.12. Методика викладання курсу «Культура добросусідства»

Тема. Інтегрований курс «Культура добросусідства» як спецкурс за вибором у базовій школі: актуальність, концептуальні засади й особливості (3 год).

Курс «Культура добросусідства» як інструмент формування ключових компетентностей учнів і розвитку педагогіки партнерства. Особистісно орієнтований і аксіологічний (ціннісний) підходи у викладанні курсу.

Нормативно-правове, навчально-методичне та ресурсне забезпечення курсу. Активні та інтерактивні форми і методи викладання курсу «Культура добросусідства».

Тема. Людина: особистість і міжособистісні відносини (4 год).

Особливості формування ціннісних орієнтацій у підлітковому віці. Ідентичність і потенціал власного «Я». Особистісні кордони. Особиста і людська гідність. Право на самовираження.

Власна позиція та її відстоювання. Відповідальність за власну поведінку, розвиток саморегуляції і здатності до співжиття в колективі. Ефективне спілкування. Конструктивна взаємодія.

Конфлікт. Ненасильницькі шляхи розв'язання конфліктів. Принципи діалогу. Ненасильницька комунікація. Особисті, родинні та загальнолюдські цінності. Формування поваги до батьків та дорослих.

Взаємини поколінь. Ставлення до старших, молодших, однолітків. Гендерні стереотипи в різних культурах. Стать і соціальні ролі (гендер). Стереотипи щодо поведінки та ставлення до жінок і чоловіків у різних культурах. Важливість гендерної рівності.

Тема. **Традиційна і сучасна культура (4 год).**

Особливості матеріальної культури (господарство, знаряддя праці і предмети повсякденного побуту, житло, одяг, їжа, засоби зв'язку і пересування тощо) мого регіону. Декоративно-ужиткове мистецтво краю.

Сучасна мода і культурні уподобання. Культура повсякденності.

Духовна і соціонормативна культура. Нематеріальна культурна спадщина в нашому краї та країні. Свята. Релігії, конфесії і деномінації в нашому краї та країні. Віра як цінність. Атеїзм. Свобода совісті в Україні. Сакральні споруди та інші релігійні об'єкти і атрибути. Етнічний та релігійний етикет.

Тема. Здоров'язбереження і сталий розвиток у контексті курсу «Культура добросусідства» (4 год).

Безпека життєдіяльності. Безпечний інформаційний простір.

Безпечне дозвілля. Гра. Варіанти проведення дозвілля. Безпечний і корисний відпочинок на природі та вдома. Гра як засіб згуртування колективу і навчання нових навичок.

Природноресурсний потенціал України і нашого краю. Екологічні проблеми сьогодення, збереження ресурсів.

Людина та світ професій. Професії сучасного й майбутнього. Конкурентоспроможність і мобільність сучасного фахівця.

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.12 охоплюють:

Знання і розуміння:

- філософії, концептуальних засад й особливостей освітньої програми інтегрованого курсу «Культура добросусідства» як спецкурсу за вибором у базовій школі;
- основних положень нормативно-правового підґрунтя Програми, компетентнісного потенціалу, навчально-методичного забезпечення програми.

Уміння:

- використовувати активні й інтерактивні методи та форми навчання, методи організації дискусії, фасилітативні техніки;
- володіти методами роботи з візуальними, текстовими джерелами інформації;
- обирати навчальні матеріали програми для розвитку толерантності і протидії дискримінації, домашньому насильству та булінгу, навичок попередження й трансформації конфліктів, формування громадянської відповідальності під час освітнього процесу;
- характеризувати цілі сталого розвитку, екологічні проблеми сьогодення та шляхи збереження природних ресурсів;
- застосовувати онлайн інструменти для проведення освітніх заходів.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- цінувати багатоманітність та культурне розмаїття України та краю як ресурсу громади, суспільства та країни в цілому;
- обґрунтовувати цінність освіти для самореалізації особистості, володіти навичками складання особистої освітньої траєкторії та самоосвіти.

Варіативний фаховий модуль 8.13. Психосоціальна підтримка ментального здоров'я та благополуччя дітей і педагогів: дієві інструменти та практики

Тема. Основні принципи надання психосоціальної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій та криз (2 год).

Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуаціях. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH).

Тема. Команда екстреної допомоги та картографування кіл вразливості: системне управління кризою. Перша психологічна допомога. Практичні інструменти для системного втручання після надзвичайних подій (2 год).

Визначення поняття «Команда екстреної допомоги» закладу освіти, її склад та основні функції. Роль кожного учасника команди в забезпеченні здорового освітнього процесу в умовах війни. Прийоми «картографування кіл вразливості» та «кіл підтримки» в ході психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу, які постраждали в надзвичайній ситуації.

Тема. Салютогенний підхід у створенні оптимальних умов для посттравматичного зростання учасників освітньої взаємодії (2 год).

Поняття «Салютогенний підхід», заснований на душевному здоров'ї та зверненні до ресурсів людини. Концепції салютогенного підходу: опора на здорову частину психіки, концепція пошукової активності «Активна поведінка в умовах невизначеності». Посттравматичне зростання як процес самовдосконалення та подолання життєвих негараздів.

Тема. Управління стресом: прикладні інструменти для сприяння подолання щоденного стресу та емоційного виснаження (2 год).

Визначення понять «стрес», «травма». Забезпечення необхідних умов для подолання гострої реакції психіки людини на стрес. Опановування прийомами, які сприяють управлінню стресом та відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях. Стратегії подолання стресу.

Тема. Прикладні інструменти формування життєстійкості в учасників освітнього процесу (2 год).

Знайомство з основними концепціями життєстійкості в надзвичайних умовах. Практикум для розвитку позитивної життєвої позиції, підвищення внутрішнього ресурсу та застосування антистресового мислення. Прийоми для відновлення життєвого балансу та емоційної рівноваги. Практикум із вдосконалення власної резилієнтності.

Тема. Безпечне освітнє середовище. Практики підтримки благополуччя дітей і педагогів (2 год).

Поняття «Безпечне освітнє середовище», структурні компоненти. Три сторони безпеки освітнього середовища. Чотири ознаки психологічної складової БОС. Безпечне освітнє середовище, еталонні показники. Кодекс безпечного освітнього середовища. Поняття «благополуччя». Чотири практики підтримки благополуччя дітей та педагогів.

Тема. Розвиток соціально-емоційних навичок та уміння подолання стресу через гру в здобувачів освіти Нової української школи (2 год).

Емоційний інтелект. Його визначення та зв'язок з умінням управляти власними емоціями. Соціально-емоційна складова поняття благополуччя дитини. Гра як спосіб подолання стресової напруги. Ігровий досвід навчання. Роль гри в опановуванні життєвими навичками для підвищення стресостійкості та життєстійкості здобувачів освіти.

Тема. Рефлексія (1 год).

Рефлексія власного потенціалу щодо підтримання психологічного благополуччя та ментального здоров'я учасників освітнього процесу. Оцінювання якості опанованої освітньої програми

Очікувані результати за варіативним фаховим модулем 8.13 охоплюють:

Знання і розуміння:

- сутності понять «стрес», «травма», «вторинна травматизація», «психологічне благополуччя», «безперервність», «резилієнтність», «життєстійкість»;
- техніки та технології: «картографування кола вразливості», «кола підтримки», «активної поведінки в умовах невизначеності», «ненасильницького спілкування», «емоційний інтелект»;
- важливості розвитку психосоціальної компетентності під час кризової та надзвичайної ситуації;
- основ салютогенного підходу в процесі подолання кризових та травмівних подій;
- особливостей педагогічної взаємодії з учасниками освітнього процесу із застосування ігрових прийомів.

Уміння:

- формувати почуття підтримки та зони відповідальності в команді екстреної допомоги;
- надавати психосоціальну підтримку всім учасникам освітнього процесу;
- розвивати навички життєстійкості та опору стресу;
- зберігати власну емоційну стабільність та стресостійкість;
- розв'язувати нагальні конфліктні ситуації з позицій миробудування та миротворення;
- використовувати способи власної психологічної підтримки;
- розвивати психологічну грамотність та психосоціальну компетентність учасників освітнього процесу.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- готовність до змін;
- взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;
- педагогіка партнерства;
- психоемоційна лабільність;
- усвідомлення необхідності постійного відновлення та підтримки ментального здоров'я;
- усвідомлення цінності підтримки педагогічним працівником учасників освітнього процесу;
- розбудови безпечного освітнього середовища, вільного від будь-яких проявів насильства й булінгу (цькування) та дискримінації; забезпечення психологічної та соціально-педагогічної підтримки.

Рекомендовані джерела

1. Абетка інклюзивності і толерантності: науково-популярне видання ІГО «Соціальна синергія». Київ: Видавництво «Теза», 2020. 30 с. URL: https://bit.ly/3FQSmDs
2. Аксініна І., Войтанішек О., Саніна О. Педагогічний коучинг: новація в шкільному менеджменті. *Директор школи.* Київ: Шкільний світ, 2018. № 23-24. С. 10-20.
3. Алгоритм дій місцевих органів виконавчої влади органів місцевого самоврядування, органів управління освітою, керівників закладів освіти щодо забезпечення укриття учасників освітнього процесу. URL: https://bit.ly/3YnKDDS
4. Андрющенко О. О. Сутність феномену «рефлексивні вміння педагога». *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2016. Вип. 51 (104). С. 67-73.
5. Бахтіна Г. П. Інформатизація суспільства та проблема «кліпового мислення». URL: http://kpi.ua/1102-7.

6. Безпека під час навчання: рекомендації щодо організації укриття. URL: https://bit.ly/3YlTGVN
7. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. *Рідна школа*. 2011. №8-9. С. 9-14.
8. Богомолець О. В. та ін. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи) : посібник / за ред. Богомолець О.В., Рощіна Г.Г. Київ : Юстон, 2016. 211 с. : іл.
9. Богомольний Б.Р., Кононенко В.В., Чуєв П.М. Медицина екстремальних ситуацій: навч. посіб. Одеса: Одеський держ. мед. ун-т, 2001. 412 с. URL: https://bit.ly/3BypwoI
10. Богосвятська А., Кудрик Л. Комунікативна компетентність педагога-коуча. *Зарубіжна література в школах України*. 2020. № 4. С. 12-17.
11. Васильченко А.А. та ін. Епідеміологія. Київ: Здоров'я, 1993. 464 с.
12. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / За наук. ред. О.І.Пометун. Харків, 2007. 190 с.
13. Галузяк В. М. Рефлексія у структурі особистісно-професійної зрілості вчителя. *Теорія і практика управління соціальними системами*. Щоквартальний наук.-практ. журнал. Харків : НТУ «ХПІ». 2008. №4. С. 17-25.
14. Глузман О. В. Базові компетентності: сутність та значення в життєвому успіху особистості. *Педагогіка і психологія : Вісник НАПН України*. 2009. № 2 (63). С. 51-60.
15. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. *Вища освіта України*. № 3. 2008. С. 23-30.
16. Горбунова В.В. Психологія командоутворення ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд: монографія. Житомир, 2014.379с.
17. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с. (Серія «Саморозвиток»).
18. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. 2021 р. URL: https://bit.ly/3ERW4L5
19. Гусак В.М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. *Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ*: матеріали наук.-практич. конф. URL: http://conf.zippo.net.ua/?p=79
20. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text
21. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-тє вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
22. Дубицкий А.Е., Семенов И.А., Чепкий Л.П. Медицина катастроф. Київ: Здоров'я, 1993. 462 с.
23. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків : Вид. група «Основа». Серія «Золота педагогічна скарбничка». 2009. 176 с.
24. Євтух М. Б., Піньковська Е. А., Черкашина Т. В. Методики особистісно-професійного самовдосконалення суб'єкта педагогічної діяльності на засадах самопізнання : навч.-метод. посіб. : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2015. 400 с.
25. Євтух М. Б., Черкашина Т. В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видав. Чабаненко Ю. А., 2017. 348 с.
26. Збірник документів по організації позашкільної освіти. Київ. 2002. 444с.
27. Зеленська Л. Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). *Молодь і ринок.* № 9(195). 2021 С. 16-20. 28.
28. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів: навч.-метод, посіб. Київ, 2018. 174 с.
29. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / Авт. укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : АПН, 2002. 136 с.
30. Ісаєва Г. Метод проєктів – ефективна технологія навчання. Підручник для директора. Київ : Плеяди. №9-10. 2005. С.4-10.

31. Календар морально-патріотичних цінностей сучасного школяра: науково-методичний посібник / Н.М. Степанова, В.С. Кудін. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2020. 152с.
32. Калініна Л. М. Реформування освіти в Чеській республіці. Вересень. 2013. № 1-2 (62-63). С. 10-24.
33. Клепко С.В. Формування лідерської компетентності у школі**.** Полтава, 2012. С. 86-97.
34. Книш І. В. Кліпове мислення як норма та прояв геніальності. Нові виміри духовності на початку XXI століття : матеріали VI Міжнародної on-line конференції (24-25 травня 2018 року, Сумський державний університет) / за ред. проф. І. П. Мозгового. Суми : ФОП Цьома С. П., 2018. С. 48-49.
35. Коберник О. М. Проєктивна педагогіка і національна школа. *Шлях освіти.* 2006. № 7. С. 7-9.
36. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: https://bit.ly/3Fjy05x. Дата перегляду: 30.11.2022.
37. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2013, № 34-35, ст.458.
38. Козира В.М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі: навч.-метод. посіб. для вчителів. Тернопіль: ТОКІППО, 2017. 60 с.
39. Коноваленко Ю. Тьютори, Едвайсери, Коучі, Фасилітатори, Ментори, Наставники – розбираємось хто це. 2017. URL: https://bit.ly/3UjIRjX
40. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996. URL: https://bit.ly/3Wl5vu3
41. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження КМУ від 14.12.2016 № 988-р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p
42. Коротун О. Методологічні засади змішаного навчання в умовах вищої освіти. *Інформаційні технології в освіті*. 2016. № 3 (28). С. 117-129.
43. Костюк А. В. (2014). Емоційний інтелект та шляхи його розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету,* 2014. № 2. С. 85-89.
44. Кремень В. Г. Світ знання : людина, наука, освіта. Київ : Знання України, 2016. 87 с.
45. Кугуєнко Н.Ф. Активні та інтерактивні методи навчання як фактор забезпечення педагогіки успіху. *Джерело пед. майстерності*. 2008. № 2. С. 32-37.
46. Кудін В.С. Використання засобів інтернет-технологій під час дистанційного навчання в закладах освіти Черкащини. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2021. 84с.
47. Кудін В.С. Партнерська взаємодія – основа освітнього процесу НУШ. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2022. 128 с.
48. Лук'янова Л. Б. та ін. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.
49. Любчак Н. М. Проєктні технології: сутність та особливості використання у навчальному процесі. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Серія: Педагогічні науки. Київ, 2014. Вип. 122. С. 144-150.
50. Макаренко В.М., Туманцова О.О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. Харків : Вид. група «Основа», 2008. 320 с.
51. Максименко С. Д. Рефлексія – шлях до продуктивного самовизначення. *Психолог.* 2005. № 1. С. 19-22.
52. Манько В. А. Проблемне навчання як актуальна науково-педагогічна проблема. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. Харків, 2006. Вип. 25. С. 102-106.
53. Матюха Г. В., Салло Ю. В. Організація групової роботи на уроках англійської мови. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2013. С. 271-274.
54. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2022/2023 навчальному році / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL: https://bit.ly/3VVlO0D
55. Модельні навчальні програми. URL: https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/

56. Моргун В. Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. *Постметодика*, 2010. № (6)97.С. 2-15.
57. Морзе Н., Базелюк О., Воротникова І., Дементівська Н., Захар О., Нанаєва Т., Пасічник О., Чернікова Л. Опис цифрової компетентності педагогічних працівників. Ел.фахове видання *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 1-53. Київ, 27-28.09.2019. URL: https://bit.ly/3ineA6B
58. Москаль Ю. Ідентифікація й ідентичність у суспільному форматі теоретичного аналізу. *Психологія і суспільство.* 2016. № 1. С. 96-112.
59. Мірошник О. Г. Професійно-педагогічна рефлексія у вимірах основних сфер професійної активності вчителя. *Психологія і особистість*. 2015. №1 (7). С. 162-173.
60. Навчальна кінезіологія: проста гімнастика для мозку. URL: https://bit.ly/3XKqdVt
61. Навчання, досвід, наставництво. Інформаційний бюлетень *За медичні права*. Квітень 2011. № 4. С. 2-3. URL: http://lviv.medprof.org.ua/uploads/media/2-3.pdf
62. Навчаємо мислити критично: посіб. для вчителів / авт-уклад. О.І.Пометун, І.М.Сущенко. Дніпро: ЛІРА, 2016. 144 с.
63. Овчаренко О.П., Лазар А.П., Матюшко Р.П. Основи радіаційної медицини: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2002. 208 с.
64. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу : методичні рекомендації. Уклад. О. М. Шевчук. Умань, 2010. 37 с.
65. Організація і надання першої медичної допомоги населенню в надзвичайних ситуаціях : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. II-IV рівня акредитації / В. С. Тарасюк та ін.; ред. В. С. Тарасюк. Вінниця : Нова Книга, 2007. 144 с.: рис., табл.
66. Основи безпеки життєдіяльності в умовах бойових дій : методичні рекомендації для позашкілля / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL : https://bit.ly/3VVlO0D
67. Основи критичного мислення: метод. пос. для вчителів / О.І.Пометун, І.М.Сущенко. Дніпро: ЛІРА, 2016. 156 с.
68. Палько Т. В. Психологічна програма розвитку рефлексії вчителів в умовах післядипломної педагогічної освіти. *Актуальні проблеми психології*. 2014. Т. 1. Вип. 41. С. 163-168.
69. Петрушкевич О. Ненасильницьке спілкуванняу школі – міф чи реальність? URL: https://bit.ly/3EWB2eB
70. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Посібник для вчителя. Київ, 2014. 280 с.
71. Порошенко М. та ін. Інклюзивна освіта: навчальний посібник.. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.
72. Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій : Постанова КМУ від 26.01.2015 р. № 18.
73. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 : наказ МОН від 06.06.2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 23.06.2022 №586). URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text
74. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text.
75. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1994, № 27, ст.218. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text
76. Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту : Постанова КМУ від 27.09.2017 №733. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-

%D0%BF#Text
77. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту : Постанова КМУ від 09.01.2014 №11. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text
78. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-III. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2001, № 15, ст. 73. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text
79. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
80. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2020, № 31, ст. 226. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
81. Про позашкільну освіту : Закон України від 22.06.2000. №1841-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 46, ст. 393. Режим доступу: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text
82. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII-XII. *Відомості Верховної Ради (ВВР),* 2015, № 28, ст. 250. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text
83. Пітерсон Д. 12 правил життя. Як перемогти хаос/ пер. з англ. Дмитро Кожедуб. 3-тє вид. Київ: Наш формат, 2021. 384 с.
84. Робінсон К. Школа майбутнього. Революція у вашій школі, що назавжди змінить освіту. / переклад з англ. Г. Лелів. Львів : Літопис, 2016. 258 с.
85. Самопізнання і самовдосконалення в схемах, формулах, таблицях: навчально-методичний посібник / за загальною редакцією Е. А. Піньковської, Т. В. Черкашиної. Укладач А. В. Аносова. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2018. 152 с.
86. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ МОЗ України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text
87. Сенчина Н. Г. Формування педагогічної рефлексії учителів гуманітарних спеціальностей у післядипломній освіті : автореф. дис. … канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2019. 22 с.
88. Скиба М. Цінності в школі – від глухої оборони до навігації в незвіданому. Нова українська школа. URL: https://bit.ly/3UrXXnA
89. Скидан М.А., Євдін О.М. , Могильниченко В.М., Горіцький О.В., Жихарєв О.П., Крикун О.М. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / за заг. редак. М.А. Скидана. Київ: Атіка, 2007. 92 с.
90. Смагіна Т. М. Зміщення акцентів з hard skills на soft skills в підвищенні професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти. *Розвиток професійної компетентності педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти регіону: збірник матеріалів конференції.* Житомир, 2017. С. 21-29.
91. Степаненко О.О. Обґрунтування поняття «тьютор» у освітньо-дослідницькому просторі. *Педагогічні науки,* 2018. С. 198-204.
92. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с. URL: https://bit.ly/3uQpcxT
93. Стрельніков В. Ю. Роль емоційного інтелекту у забезпеченні здоров'я людини. *Постметодика,* 2010. № (6)97. С. 15-21.
94. Стіл Дж., Мередіт К., Темпл Ч. Методична система «Розвиток критичного мислення у навчанні різних предметів»: Підготовлено для проекту «Читання та письмо для розвитку критичного мислення» / Науково-методичний центр розвитку критичного та образного мислення «Інтелект». Київ: Міленіум, 2001. 104 с.
95. Супрунець Т. А. Аксіоматичні ядра головних соціологічних підходів стосовно довіри та довірчих відносин. *Міжнародний науковий форум : соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент.* 2013. Вип. 13.С. 43-55.

96. Сікора Я. Інтеграція електронного навчання і дистанційних освітніх технологій в навчальний процес ВНЗ. *Актуальні питання сучасної інформатики*. № 3. С. 92-95.
97. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. Кухаренко та ін. ; за ред. В. Кухаренка. Харків : Міськдрук, 2016. 284 с.
98. Технології професійного розвитку педагогів: методичний порадник ⁄ Упорядники: Тамара Михайлівна Сорочан, Марина Іванівна Скрипник; навч.-метод. посіб.; Держ. вищ. навч. зал. «Ун-т менедж. освіти». Київ, 2016. 231 с. URL: https://bit.ly/3j19Fso
99. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д. / Наук. ред., передм. О.І.Пометун. Київ: Плеяди, 2006. 220 с.
100. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. *Проблеми освіти:* Наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 83. Част. 2. 224 с. С.102-107.
101. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : наказ МОН України від 10.12.2021 №1340. URL: https://bit.ly/3XRhd0W
102. Удовицька Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). *Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис*. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. С. 407-416.
103. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. / О.І. Пометун. Київ, 2020. 104 с.
104. Фісун О. В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. Зб. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С.Сковороди. *«Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*», 2010. Вип. 34. С.133-139.
105. Цуркан Т. Г., Красій Н. Б. Шлях до успіху особистості – через проблемне навчання. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 10 (54). С. 313-318.
106. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології. Навч. посіб. Київ : Академвидання, 2012. 224 с.
107. Черкашина Т. В. Сучасні педагогічні практики: педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення: навчально-методичний посібник : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2019. 162 с.
108. Чернявська А. Емоційний інтелект – запорука успішного навчання. *Молодь і ринок,* 2012. № 12. С. 136-139.
109. Швець, Т. Тьюторські компетенції, або Чому не кожний вчитель може стати тьютором. 2018. URL: https://bit.ly/3irvxgm
110. Шлейхер А. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття / Переклала з анг. Ганна Лелів. Львів: Літопис, 2018. 296 с.
111. Шуневич О. М. Фасилітативний підхід як умова трансформаційного навчання вчителів у післядипломній освіті. *Суспільні дисципліни як засіб формування цивілізаційної компетентності здобувачів освіти: Матеріали І Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції.* Рівне, 2018. С. 219-224.
112. Яременко Н.В. Дозвіллєзнавство. Навчальний посібник. Фастів. «Поліфаст».2007.459с